

Intersexuální rozdíly v markerech adipozity u současných českých dětí ve věku 11 – 15 roků

Diplomová práce byla zadána již v roce 2011 pod názvem „Normy podkožního tuku u současných českých pubescentů“. Původním záměrem bylo validovat normativy vybraných markerů adipozity (tloušťka 4 kožních řas, střední obvod relaxované paže) u dětí v pubertálním věku. Pro absenci vlastního výzkumného záměru byl projekt po 2 letech sběru dat transformován. Tento proces byl provázen i změnou školitele. Protože byl sběr dat již ve finální fázi, bylo nutné výzkumný záměr vystavět na původním spektru vyšetřených tělesných parametrů s doplněním o relevantní projektivní míry a indexy, které bylo možné z dat vytěžit. I když toto spektrum údajů nebylo široké, přesto lze říci, že uspokojivě odráží současný klinický manuál základního posouzení hmotnostně-výškové proporcionality a adipozity u dětské populace.

Hlavním záměrem diplomové práce bylo vyhodnocení tělesného profilu sondy českých, resp. pražských dětí v pubertálním věku s důrazem na posouzení hmotnostních parametrů (BMI) a markerů adipozity (FMI, tloušťka 4 kožních řas, střední obvod relax. paže), včetně zhodnocení formy distribuce tělesného tuku pomocí indexu centrality (X1). Tyto parametry byly sledovány v profilu věkového spektra a intersexuálních rozdílů. I když DP nepřináší ve většině aspektech zásadně nové poznatky, její přínos pro klinickou praxi je značný. I přes změny v tělesném profilu současných dětí, který ve smyslu zvýšené adipozity výrazně modifikuje jejich pubertální vývoj, zůstává známý intersexuální rozdíl v dynamice rozvoje komponent tělesného složení v průběhu pubertálního spurtu zachován. Studie ukazuje na nárůst hmotnostních parametrů u sledovaného vzorku pražské mládeže oproti platným normativům a dokládá podmíněnost tohoto nárůstu tukovou tkání. Zásadní zjištění, které je nové a v kontextu s dalšími studii našeho pracoviště významné až alarmující, představuje doložení trunkální distribuce tělesného tuku u chlapců i dívek až do věku počátku PS a v kategoriích dětí s nadměrnou hmotností i dále. Studie naznačuje, že riziko aktuálně diskutovaného nárůstu nadváhy a obezity v dětské populaci není jen v kvantitativním zastoupení tukové tkáně, ale také ve formě její distribuce, která se u dívek s hmotnostní proporcionalitou nad 90.P. formuje mužským a tedy zdravotně rizikovějším směrem.

Diplomantka vyšetřila v rozmezí let 2012 – 2013 361 chlapců a 362 dívek z pražských ZŠ. Opět se potýkala s dnes již zcela typickou neochotou ředitelů škol, učitelů, rodičů i samotných dětí na těchto výzkumech participovat. Souhlas se zařazením dítěte do studie se podařilo získat pouze u necelých 30 % oslovených rodičů. Zpracování dat pak probíhalo pod vedením ing. Hilla, DrSc. z Endokrinologického ústavu v Praze.

Práce diplomantky byla samostatná (někdy až příliš) a zodpovědná. O tom svědčí všechny části DP – teoretický úvod, který koresponduje se zadaným výzkumným tématem, přehledná výsledková část i rozsáhlá diskuse, ve které bylo nutné pro široké spektrum aspektů sledované problematiky, po dohodě se školitelem, rozsah těchto aspektů omezit.

Text DP je kultivovaný, odborně i stylisticky vyzrálý. Práce má 89 stran textu a 19 stran příloh. Citováno je 138 literárních zdrojů, v textové části správně, v seznamu literatury poněkud nejednotně (některé tituly časopisů kurzívou). Členění práce odpovídá doporučenému schématu.

Z pohledu vedoucího DP diplomantka zadané cíle práce splnila. Přesto se některé nedostatky a nepřesnosti v DP objevily, nejsou však zásadního charakteru.

Práce odpovídá požadavkům na diplomové práce v odborném studiu oboru antropologie a genetika člověka a doporučuji ji k obhajobě.

Navrhuji klasifikaci velmi dobře.

V Praze, dne 27.8. 2014

doc. RNDr. Petr Sedlak, Ph.D.